

Sveti božični mir zatemnjujejo vojni oblaki v Evropi

Evropa se pripravlja, da pozdravi božič z ropotanjem z vojnimi pripravami. — Anglija si preskrbela pomoč drugih narodov v slučaju spopada z Italijo. — Jugoslavija bo med prvimi, ki jo bo objel vojni požar.

Zeneva, Švica. — Božična blagovest miru in ljubezni med ljudmi na zemlji bo našla letos vse prej kakor pa odmev med evropskimi narodi. Sovraštvo in ljubosumlje ter ropot s pripravami za masno klanje pozdravlja letos božične praznike. Vse priprave so takorekoč končane; le malega znamenja je še treba in dvignil se bo zastor, ki bo pokazal svetu obnovitev gnusne tragedije iz leta 1914.

Narodi so takorekoč že zavzeli vsak svojo pozicijo, da bodo nastopili lahko ob danem znamenju: za to je vestno poskrbela Anglija. Da se bo predstava gotovo vršila, to skrbi je zvela na se Italija, ki je tudi dala povod za njo. Ti dve državi ste začasno glavni osebnosti v drami, kdo bo pozneje prevzel njuni vloge, zlasti pa, kdo bo žrtev tragedije, bo določil poznejši razvoj.

Anglije poziva države na pomoč

Ko je Anglija obenem s Francijo tako nečastno pogorela s svojim mirovnim načrtom glede Italije in Abesinije, je takoj pričela iskati drugega izhoda. Pri tem je tudi nastopila na izvrstno strateški način. Stopila je pred narode, rekoč: "Ker ne dovolite, da bi pomirili Italijo na ta način, da bi ji dali v Abesiniji, kar zahteva je zdaj ležeče na vas, da jo ukrotimo s silo. Anglija sama se ne bo izpostavljala, kajti to je zadeva cele Lige narodov, in torej naj se priglasijo tisti, ki so pripravljene, stati Angliji z orožjem ob strani."

Druge države so bile takorekoč moralno prisiljene, da so se na ta poziv odzvale. kajti, ako zahtevajo da se Italija ukroti in se ne popuša napram njej, morajo same biti pripravljene na žrtve, in Anglija jih zdaj takorekoč postavlja v vrsto.

Med prvimi, ki so bile pozvane od Anglije in ki so se tudi odzvale, so države, ki meje na Italijo, ali so ji vsaj v posredni bližini. In med temi je seveda Jugoslavija takorekoč prva. Z njo vred ste potegnjeni v krog obe drugi državi male antante, Rumunija in Čehoslovaška. Tem so sledile države takozvane balkanske zveze, v kateri ste poleg Jugoslavije in Rumunije tudi Grčija in Turčija. Teh pet držav torej, Jugoslavija, Čehoslovaška, Rumunija, Turčija in Grška, so že obljubile svojo pomoč in tudi sporočile Angliji, kolika je približno njih vojaška moč, s katero se more računati v slučaju vojne. Iz tega poročila se povzema, da jugoslovaška mirovna armada šteje 190,000 mož ter poleg tega 570 aeroplanov in šest bojnih ladij. Čehoslovaška ima pripravljenih 150,000 mož in 687 aeroplanov; Rumunija 180,000 mož, 800 aeroplanov in pet ladij. Turčija ima pod orožjem 200,000 ter ima

poleg tega 370 aeroplanov in 14 ladij. Vojaška sila Grčije pa šteje 70,000 mož, 120 aeroplanov in 22 bojnih ladij. Skupna sila vseh pet znaša 790,000 mož, 2,500 vojaških aeroplanov in okrog 50 bojnih ladij.

Celo Evropo bo objel vojni vrtinec

Na kak način utegne priti do bojnega plesa, je seveda nemogoče napovedati, kajti načrt se zna zasukati še v zadnjem trenutku. Kakor pa se točasno ugotavlja, bo nekako sledeče:

Mussolini se je že opetovano izrazil, in zadnjo soboto je to ponovil z vso odločnostjo, da bo Italija nadaljevala svojo vojno v Abesiniji, dokler ne doseže, kar želi. V tem slučaju bo Liga narodov prisiljena, da naloži proti Italiji ostrejšje sankcije, v prvi vrsti, da ji prepere dovoz petroleja. Ker brez tega produkta Italija nikamor ne more, si bo z oboroženo močjo skušala prodreti pot do njega. V tem slučaju bo prišla njena mornarica v spopad z angleško mornarico v Sredozemskem morju. To bo značilo izbruh vojne in dogodki si bodo nato sledili kakor prizori na odru.

Prva, ki jo bo Italija pregovorila, da udari njej v pomoč, bo njena prijateljica Bolgarija, ki bo napovedala vojno eni od angleških zaveznic na Balkanu, Grčiji ali Turčiji, ali pa obema. V tem slučaju bo rumunska armada napadla Bolgarijo. Ogrska je znana sovražnica Rumunije in istočasno prijateljica Italije in tako je sigurno, da bo ob tej priliki naskočila na Rumunijo. To bo dalo dalje povod obema drugima državam male antante, Čehoslovaški in Jugoslaviji, da prideta na pomoč svoji zaveznici Rumuniji. Ker ste ti dve zaveznici Francije, katera bo med tem enako pripravljena, in ker je nasprotno Francija zaveznica Rusije, bo Poljska, kot sovražnica Rusije napadla Čehoslovaško. To bo pa spravilo v vrtinec še obe veliki državi, Nemčijo in Rusijo. Tako se bo cela Evropa končno zavrtela v veselem bojnem plesu.

POMANJKANJE V NEMČIJI

Berlin, Nemčija. — Prebivalstvu tukajšnjega mesta se je naložila omejitev uporabljanja masti in so se pretekli teden v to svrhu razdelile karte, na katero se bo dobila le določena količina. Za vsako odraslo osebo je dovoljenega četrt funta masti na teden, za otroke manj. Isto velja tudi za maslo. Enako vlada tudi pomanjkanje jajc.

NAGRADA ZA OTROKE

New York, N. Y. — Uprava parobrodne družbe French Line je objavila, da bo družba dala bonus vsakemu uslužbencu, kateri bo dobil prirastek k svoji družini, in sicer v znesku \$125. Odredba ima veljavnost za nazaj za celo leto 1935. Med tukajšnjim osebjem družbe jih je šest, ki so doslej deležni tega bonusa.

NAPAD NA ZAKON

Delavski zakon v nevarnosti razveljavljanja.

Kansas City, Mo. — Tukajšnji federalni sodnik M. E. Otis je koncem preteklega tedna proglasil, da je po njegovem mnenju takozvani Wagnerjev zakon neveljavljen, češ, da daje pravico federalni vladi posegati v notranje zadeve posameznih držav, ki ji ne gredo po ustavi. Na ta način bo prišel tudi ta zakon v odločitev pred vrhovno sodišče Zed. držav, kjer obstoji velika možnost, da bo razveljavljen. Wagnerjev zakon, kakor znano, določa med drugim, da imajo uloženci pravico, organizirati se v unijah, katere si sami izberejo, ne da bi jih smeli delodajalci ovirati.

VROČINA O BOŽIČU

Buenos Aires, Argentina. — Dočim se v severnih deželah ljudje zavijajo v velike zimske sukne in kurijo peči, so pa tukaj vremenske prilike ravno narobe. Koncem preteklega tedna je vlada strahovito vročina, da je ponekod doseglo živo srebro 104 stopinje Fahrenheita. Nasprotno pa bo južna Amerika zmrzovala čez pol leta, ko se bodo v severnih krajih ljudje potili.

NE UGAJA MU POVOD ZA ŽENITEV

San Francisco, Cal. — Neki 35 letnj James K. Cogswell je vložil tožbo za razporoko, oziroma za razveljavljanje narobe. Njegova žena mu je namreč prišla na oči, da ga ni poročila iz ljubezni, marveč samo zato, da se s tem kljubuje nekemu prejšnjemu snubcu.

NAŠI ROJAKI V BOLNIŠNICI

Chicago, Ill. — V bolnišnico se je moral podati zadnjo soboto rojak g. Jožef Kukman, znani slovenski grocerist in mesar v Chicagi. Nahaja se v Presbiterijani bolnišnici, kjer se zdravi. — Operiran radi vnetja slepiča je bil te dni v bolnišnici sv.

REŠIL DRUGO ŽIVLJENJE, IZGUBIL SVOJE

Cleveland, O. — 80 letni črncac Jack Baskin, po poklicu delavec, je pretekli petek žrtvoval svoje življenje, a je pri tem rešil življenje neke Marg. Morrow, po poklicu bolničarke. Nekemu avtomobilu je spodrsnilo, da se je zaletel na cesti v varnostno zono. Ko je Baskin videl nevarnost, je urno potegnil proč poleg stoječo žensko, pri tem pa je on sam prišel med avto in občestni drog, pri čemer je zadobil take poškodbe, da jim je podlegel.

KRIŽEM SVETA

Moskva, Rusija. — V tukajšnjem mestu se je otvoril pretekli petek nov hotel, ki je zgrajen po najmodernejšem načinu. V vsaki sobi, katerih je 1200, je kopalnica in radio. V nekaterih sobah so stene iz marmorja in gostom so na razpolago dvorane z razno zabavo.

Lima, Peru. — Bombni napad je bil pretekli petek izvršen na italijanski konzulat v mestu Callao. Neki policist pa ga je preprečil s tem, da je bombo hitro pobral. Bomba je sicer eksplodirala v policistovi roki, a ga ni resno ranila.

Mexico City, Mehika. — Proti bivšemu predsedniku Callesu se je izvršil nadaljnji pritisk. V hišah dveh delavskih voditeljev, ki sta ožja prijatelja Callesa, se je izvršila preiskava, pri čemer se je zaplenila večja množina orožja in municije.

London, Anglija. — Tukajšnja mednarodna mornariška konferenca je ukinila svoje zasedanje in se bo ponovno sešla 6. januarja. Kakor nekateri opazovalci trdijo, utegne Japonska popustiti v svojih zahtevah po enaki moči na morju z drugimi državami.

Antona g. John Zeman, ml. Stanje se mu boljša in bo v par dneh že doma. — Vsem želimo, da čimprej okreva in se vrne domov!

LINDBERGH SE UMAKNE

Vznemirjen vsled groženj, se namerava preseliti v Anglijo.

New York, N. Y. — Amerika ne zasigurava dovolj varnosti zanj in za njegovo družino in zato se namerava Lindbergh preseliti v Anglijo. Izrazil se je, da je že ponovno in ponovno dobival grozilna pisma, da mu bo ugrabljen tudi njegov mlajši sin, Jon, star tri leta, in tako pravi, da mu ne preostane drugega, kakor da Ameriko zapusti. Kakor objavlja, bo ostal z družino stalno v Angliji, vendar pa bo obdržal svoje ameriško državljanstvo.

VAŽEN VZROK ZA UMOR

Port Angeles, Wash. — 46 letni Tom Coppas je eden tistih domišljavih sebičev, ki menijo, da ves svet obstoji samo zato, da njim služi in vsako žalitev smatrajo zato kot nekako razžaljenje veličanstva. Tako je neka 27 letna ženska, Dora A. Reimer, spasila obraz proti nje in to je domišljavca spravilo v tako jezo, da je skočil po puško in žensko ustrelil. Zanimivo je zlasti to, ker se je Coppas izrazil, da je to žensko ljubil in da jo bo vedno ljubil.

KRITIZIRANJE VLADNE POGODBE

Chicago, Ill. — Zastopnica neke ženske delavske unije je poslala v imenu svoje organizacije v Washingtonu protest proti temu, ker je vlada oddala pogodbo za razpošiljanje deset milijonov pisem, v katerih se dela reklama za vladne bonde, neki tukajšnji oglaševalni družbi, ki ne plačuje delavstvu unijskih plač. Ta družba je nastanjena na 740 Rush st. in plačuje le pol toliko, kakor znašajo unijske plače. Na ta način se ne bo nikoli doseglo izboljšanje, se povdarja v protestu.

Iz Jugoslavije.

Drzni roparji vlomili v tabernakelj rajhenburske cerkve, odnesli svete posode s posvečenimi hostijami, katere so zakopali na njivi. Roparje so prišli. — Ginljivo otroško pisemce. — Razne druge vesti.

Cerkveni rop

Rajhenburg, 3. dec. — V nedeljo je bila temna in meglena noč, padal je dež in žive duše ni bilo na prostem. To priliko sta izrabila dva drzna vlomilca. Okoli dveh ponoči sta vlomila v rajhenbursko cerkev Lurške Matere božje, ki je znana arhitektonska umetnina in kateri je s pripevkami domačinov zlasti pa ameriških Slovencev zgradila fara pod vodstvom svojega župnika dr. Josipa Tratnika. Vlomilca sta v vlomilskim orodjem odprla najprvo vrata v zakristiji, odtod sta prišla v cerkev, kjer sta izropala glavni oltar. Odnesla sta zlat monstranco, velik zlat križ in zlat ciborij. Nato sta izginila v temno noč.

Ko je zjutraj prišel zvonit cerkovnik, je ves osupel opazil, da so vrata v cerkev vlomljena. Poklical je župnika in sosede, ki so obvestili o drznem vltomu postajenačelnika in orožnike.

O strašnem ropu je bil obveščen tudi orožniški podnadrednik France Breznik, ki je spremljal vlak z Zidanega mosta proti Zagrebu. Se med postajama Videm Brežice je orožnik Breznik s pomočjo sprovednika prijel dva roparja Antona Kurnika iz Studenca pri Sevnici in Ludvika Blažiča iz Ilirske Bistrice v zasedenem ozemlju in ju vklejnena s prvim vlakom pripeljal v Rajhenburg. Po zaslišanju sta bila odvedena na njivo kakih 150 metrov od cerkve in pokazala prostor, kamor sta zakopala Najsvetejšo in ostale dele razbitega ciborija, katerih nista vzela s seboj. Namenjena sta bila v Zagreb, da tam prodasta nekatere ukradene stvari. Skoda cenijo na okrog 15.000 dinarjev.

Gorelo je

V nedeljo 1. decembra je nastal ogenj pri Mariji Koširjevi v Kozarjih pri Ljubljani. Ogenj je popolnoma uničil hlev in posestnica ki ni bila niti zavarovana, trpi deset tisoč dinarjev škode.

Iz Slovenske Krajine

Razrešen je bil dolžnosti ravnateljstva na soboški gimnaziji dr. Pavel Strmšek in na njegovo mesto je prišel profesor Rudolf Pregelj, ki je bil že pred leti profesor na soboški gimnaziji. — Elektromonter g. Matija Kolmanič, v Soboti, si je pri delu močno poškodoval roko in je moral v bolnico. — Vsled žalosti za sinom, ki mu je umrl komaj, ko se je bil povrnil iz Francije, je sedaj preminul v soboški bolnici Florijan Rajtar iz Turnišča, star 70 let. Poznan je bil daleč na okoli kot gonjač živine s sejmov na postaje Lendava, Beltinci in Sobota.

Orjaške buče

Na posestvu Franca Kneza, po domače Belaka pri Sv. Jerti nad Laškimi sta zrastle dve zares orjaški buči. Ena je tehtala nad 80, druga pa do 70 funtov. Obe so iz domačega semena.

Gorelo je

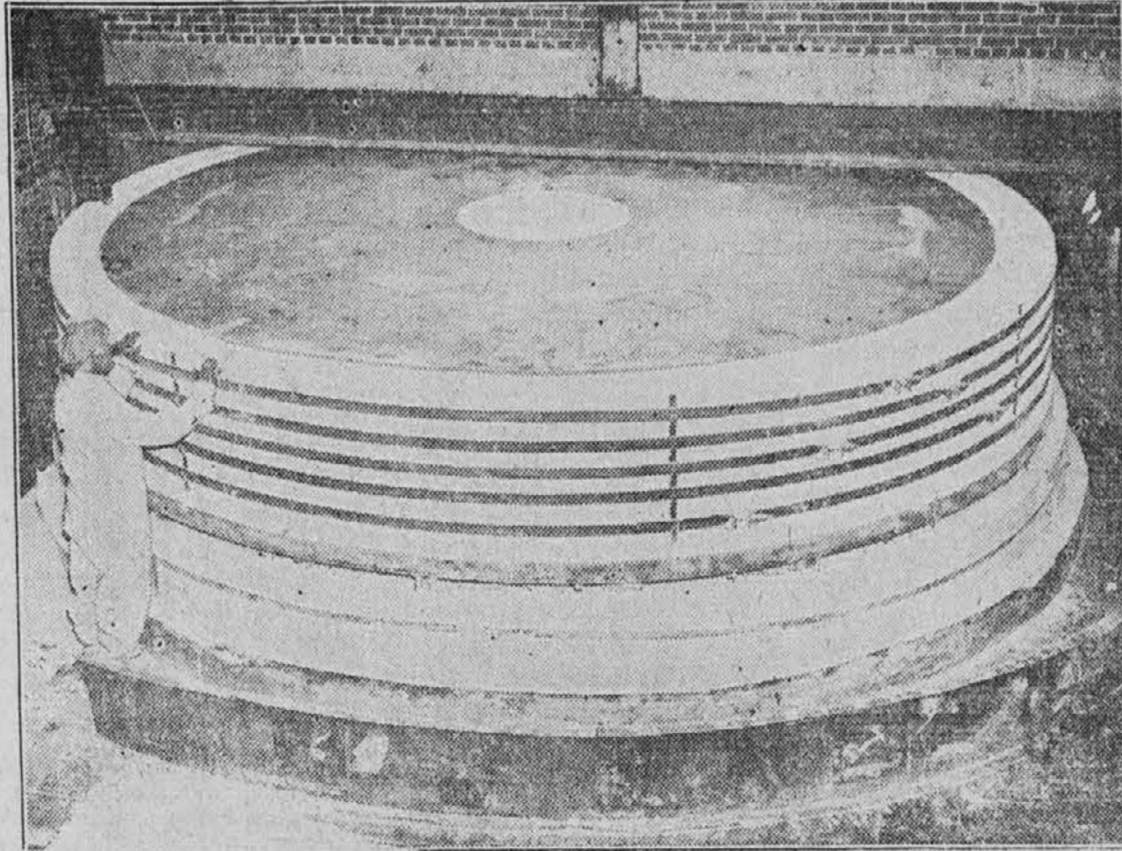
Pred kratkim je nastal požar pri posestniku Francu Strmšku pri Slovenski Bistrici in mu napravil precej škode.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

Stenskih koledarjev NI VEČ!

Vsem onim, ki bi se radi naročili stenski koledar "Amerikanskega Slovenca" za leto 1936, javljamo, da je ves pošel in ne moremo z njim letos več postreči. Vzemite to na znanje in istega ne naročate letos več.

VELIKANSKO STEKLENO "OKO"

Slika kaže največji kos stekla na svetu, ko so ga ravno vzeli iz peči steklarne v Corning, N. Y., kjer se je hladilo nad leto dni. To steklo meri v premeru 18 čevljev in tehta 22 ton, se bo izbrusilo ter se porabilo nato kot leča v novem daljnogledu na zvezdarni v Kaliforniji. S tem "očesom" se bo moglo videti na milijone in milijone milj daleč v vesoljstvo.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telephone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk: Razpolagajo

Razpolagajo, ali vsaj mislijo, da smejo razpolagati z življenjem, kakor je to razvidno iz neke struje, ki se je pojavila v javnosti. Od časa do časa se pojavlja kaka struja in razburja javnost ter povzroča ostre debate. Na Češkem je bil pred časom hud ravn in kavs radi — evgenike, ki je krenila na napačno stran, ker evgenika je, samole umeti se mora pravilno. Od evgenike je prišlo tu v Ameriki, tudi posebno na Angleškem, do razprav, ali je kdo opravičen pod posebnimi pogoji vreči lastno življenje proč, in ali je kdo drugi enako pod posebnimi pogoji opravičen razpolagati nad življenjem, da vpihne to življenje. Prigodijo se slučaj, da je pod težkimi pogoji življenje skoroda neznosno, brezupno tudi. Kaj s takim življenjem? Slišijo se glasovi, da bi bil kdo pod takimi pogoji opravičen vreči življenje proč, toraj nad lastnim življenjem lastno razpolagati, in dalje, da bi bil kdo drugi (tu prihaja v poštev zdravnik) opravičen, da bi smel razpolagati nad življenjem drugih pod takimi pogoji.

Kako je? Zadeva je precej zamotana, sega globoko v moralčno območje in se ne da tako enostavno razvozlati. Ena točka bi utegnila pojasniti vprašanje. Odkod življenje? Kdo da življenje? Ako si človek sam da življenje, potem bi, se zdi, morda mogel razpolagati tudi s tem življenjem, ne morda le v kakih posebnih slučajih (neozdravljiva bolezen, nesreča...), ampak sploh. Tudi premišljen samomor bi ne vseboval nič napačnega. Enako bi bilo tudi pri zdravniku, ako on more dati in bi dajal življenje. Tu bi bil point.

Življenje pa je vsekako zagonetka, če se razmotriva le iz stališča znanstva. Znanstvo je brez vsake moči napram življenju. To stoji. Odkod tedaj, da bi smel posameznik razpolagati nad življenjem, ko niti vse človeštvo nima na življenje ali do življenja nobenih pravic, ker to življenje ne izhaja iz, in od človeštva? Kdor razpolaga, krađe, naj bo pbtm že tako ali tako, in naj bo to posameznik ali zdravnik, kateremu bi posameznik navidezno dal neko pravico. Kako naj da to pravico, ako je nima?

Stvar sega v druge panoge, ki se morajo natančno pretehtati glede moralčne opravičenosti. Tu sem bi spadala zadeva laških "mrtvih skvadronov", letalcev, ki so baje pripravljene z letalom in torpedom spustiti se vsak na angleško vojno ladjo, jo uničiti, a žrtvovati tudi lastno življenje. Zadeva je zamotana.

Najmanj pa je opravičen zagovarjati razpolago z življenjem kak zdravnik, ki je morda robo praktical. Pri mnogih slučajih gre za vrlo umazano in grdo zadevo, kjer igra vlogo na strani zdravnika (?) le — denar. Punce hodijo v "Chicago", kakor pravijo, in tam se iznebijo pri

kakem — zdravniku za par sto dolarjev življenja. Morija tu, morija tam.

Prej ko slej velja naziranje krščanstva, da je le Bog začetnik vsakega življenja, in edinole On ima pravico z življenjem razpolagati. Vse drugo je najmanj huda prevara.

KAJ PIŠE NAŠA ZASTOPNICA IZ CLEVELANDA

Cleveland, O. Cenjeni naročniki in naročnice Amerikanskega Slovenca po širni Ameriki in v stari domovini. Da ne boste morda mislili, da sem se izgubila, ali da se mi je kaj neljubega pripetilo, se malo oglašim in vam ob tej priliki povem, da sem še vedno čvrsta in zdrava. Radi dela se tudi ne pritožujem, zaposlena sem še preveč. Ker imam tukaj v Clevelandu precej obširen teritorij da obiskujem naročnike Amerikanskega Slovenca, sem vedno zaposlena. Sedaj raznašam koledarje. Vsak naročnik ga bo dobil, pa če se je tudi "zmufal" v deveto deželo, mu ga prinesem. Se ljube bi mi seveda bilo, če bo kateri naročnik tako prijazen in prišel po koledar sam na moj dom 16001 Trafalgar Ave. Ob tej priliki tudi pričakujem, da boste po svoji možnosti poravnali naročnino. Mrs Useničnik je zadnjič enkrat nekaj omenila našega Metropolitana in ga povabila na pomoč. — Sama bi rada vedela, kje se ta neobdigraba zdrži, da ga ni nikjer več videti. Če bi ga kje videla, bi mu takoj oprtila stenske koledarje in pratike, da bi jih raznašala. Novic ne bom opisovala, ker sta tukaj dva dnevnika, ki iste vsaki dan objavljata. Omenim pa, da je bila Mrs. Dremel hudo bolna in da se ji bolezen obrača na bolje. — Na bolniški postelji je tudi še vedno Mrs. Mary Zupančič 444 E. 158 St. — Dalje je priklenjena na bolniško posteljo tudi Mrs. Kovačič, toda tukaj so pa še veseli, ker se je pri hiši oglašila teta štorklja in prinesla zalo hčerke. Upam, da bo ta hčerka kedaj še izvrstna pevka, kot je njen oče Frank. — Naše častitke. Smrt tudi pridno kosi in nič ne prizanaša. Tako imamo vedno dovolj pogrebov. Stari pionirji se poslavljajo, mladi rod se dviga in naša slovensčina se bo počasi zatrla. — Vreme imamo pa jako slabo. Sneg, dež, pa zopet dež in sneg, to je na dnevnem redu. Mraza pa nismo še posebno občutili letošnjo zimo in upamo, da ne bo hude zime, kar bi zlasti prav prišlo za brezposelne, kajti kurjava precej stane. Delavske razmere so take,

da nekateri delajo še preveč, medtem ko so drugi brez dela. Tisti, ki so bili na reliefu so skoro vsi zaposleni, toda zaslužijo malo. Ljudje se vprašujejo, kdaj bo vendar konec te krize. Slutim, da še ne take hitro, kajti diplomati zopet predejo za vojno. Od Mr. Ključevska, že precej ni nobenega glasu. Meni je jako dolgčas po njegovih dopisih, ko so vedno polni humorja. Daj Johnstown, oglaš se še kaj. Pravijo, da nova metla dobro pometa. — Rokaji po drugih naselbinah menda še ne vedo, da smo dobili v Clevelandu novega župana, pa nam ta naša neroda županska ni smeti ne pobere. Nekateri imajo kar hiše založene s smetmi in precej jamrajo, go-drvejo in se pritožujejo, pa vrse nič ne pomagajo. — Denarja ni, tako se glasi odgovor. — Pet slovenskih councilmanov imamo; — dajte ga no prijeti za tista republikanska ušesa. Ta moja pisava, se je danes precej zavlekla, kaj ne? Je bilo pač slabo vreme in nisem mogla iz hiše, zato sem se spravila k pisanju in toliko napisala. Upam, pa, da ja ne pojde zaradi tega dopis v koš. — H koncu, po stari krščanski navadi, vošnim vsem naročnikom in prijateljem lista Amerikanski Slovenec radostne in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

Margaret Poznič zastopnica GLAS OD SV. JURJA

So. Chicago, Ill. Vsem svojim faranom in rojakom slovenskim želim veselo božične praznike. Naj jih Bog blagoslovi s svojo milostjo, predsem pa z zadovoljnostjo in srečo. V naši cerkvi bodo cerkvena opravila na božični dan po sledečem redu. Maše so ob 5. zjutraj, ob 8 in 10. Prva in zadnja sta slovesni maši, pri katerih poje cerkveni zbor imenitno mašo 'Lenard-E Flat'. Ob osmih je maša za otroke, pri kateri bodo otroci peli kar v svojih klopeh. Peli bodo pa le te pesmi. 1. Sveta noč. 2. Adeste fideles. 3. Hark the Harold. 4. Silent night. Vabim vse župljane, da se pridno udeležujejo službe božje v teh dneh praznikov. P. Leo, župnik

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

ZA LETOŠNJE BOŽIČNE PRAZNIKE

So. Chicago, Ill.

Zopet je priplaval sveti večer. — Na mehkih sneženih perutih je priplaval, poln božjega veselja in se razlil po širni zemlji, napolnil vsak, še ta ko skrit kotiček in razveselil vsako, še tako žalostno srce. — Tudi tebe hoče obogatiti z veseljem, samo ne brani se ga sprejeti, ko trka na tvoja vrata. Pusti ta večer vse skrbi, vse težave, vse neveselosti in se zamisli v ono sveto noč na betlehemske poljanah, na oni prvi sveti večer pred več kot devetnajst sto leti, ko je božje usmiljenje stopilo na to zemljo. — In ko boš nocoj klečal ob jaslicah, ne zavidaj sreče bornih pastirjev betlehemske, ki so vsi začuden zrli na to božje usmiljenje v jaslicah, kajti tudi ti lahko, če hočeš, se prisrčneje objameš to Usmiljenje.

Zopet je priplaval sveti večer. — Na perutih božjega miru je priplaval in ponuja ta mir vsem. — Tudi tebi ga ponuja in celemu svetu ga ponuja. — A, kaj je svetu za mir? — Ko prebiraš dnevno časopisje se zgroziš nad tem zaslepljenim svetom in skoro ne verjameš, da je božje Dete nocojšno noč res prineslo mir na zemljo. Kako tudi, ko današnji svet rožlja v orožjem. — Tam v Abesiniji se koljejo in Evropa, z malo izjemo celi svet, se valja v nemiru in sovražstvu. Brat je čez brata in ne pusti da bi bil več kot on, ne pusti mu, da bi imel drobtinico več, kot jo poseduje on. To ni mir svetega večera. — Pozabi nocojšno noč vse to gorje ki stiska svet in ko boš nocoj s svojo družino stal ob božičnem drevesu, se spomni na mir svoje mladosti, ko si z očetom in materjo, z bratci in sestricami užival ta božji mir ob božjem drevescu, ki ga pa danes ne moreš umeti. Umel si ga pa takrat, ko svet ni imel prostora v tvojem srcu.

Zopet je priplaval sveti večer. Na perutih božje ljubezni je priplaval in objel veselstvo, da užge v ljubezni do božjega Deteja vse. — Tudi tebe in mene in vse. Vse ljube ta božja ljubezen objeti, ki zlasti nocojšni večer tako sili v srcu človeških otrok. Samo, ne pehajmo je od sebe, zlasti nocojšno noč ne. — Vsi prevzeti skrivnosti prvega svetega večera v betlehemske hlevce se vstopimo pred božje drevesce obloženo z darovi; ali še bolje pred revne jaslice, te imajo več božje miline. — In če nimaš tega ne onega, ne drevesca ne jaslic, stopi sam vase. Napravi si betlehemske štalice v svojem srcu in pokleknj v duhu pred božje Dete, pa boš občutil vso radost svete noči in razumel odmev angelškega petja nad betlehemske poljanami: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji."

Vesele božične praznike vsem naročnikom in bravcem

Amerikanskega Slovenca v South Chicagi želi Novinar.

VOŠČILO

Chicago, Ill. Vsem faranom izpod turna sv. Stefana vam želim veselo in milosti polne božične praznike in srečno blagoslovljeno prihodnje Novo leto!

RAZNOTEROSTI

PREISKUJEJO ZAGONETNO SMRT IGRALKE Los Angeles, Cal. — Nikake zadovoljive rešitve niso mogle oblasti doslej še najti glede smrti filmske igralk Theleme Todd, katere mrtvo truplo so našli pretekli ponedeljek zjutraj v avtomobilu v garaži. Cimdalje bolj se sumi, da je postala ženska žrtev morilca in skoraj popolnoma se je opustila prva domneva, da se je zadušila z gasoliniskimi plini. V sredo je neka priča izpovedala, da je videla umorjeno v nedeljo ponoči, ko se je vozila v svojem avtomobilu z nekim neznanim moškimi, in preiskuje se zdaj, da se dožene, kdo je bil tisti

STAR ZLOČIN PRIŠEL NA DAN

Chicago, Ill. — Pred kriminalno sodišče je bila pretekli torek postavljen na zagovor 23 letna Mrs. Ethel Audia, ki je obdolžena, da je sprejela ukradeno blago. Ob tej priliki se je razkril tudi celi zločin,

Čitatelji in naročniki "Amer. Slovenca" pozor!

Z novim letom začne izhajati v "Amerikanskem Slovencu" nova originalna povest, ki ji je ime:

"Brez slave"

To je vojna povest, ki začne z strelji v Sarajevu leta 1914. in opisuje vse vojne dogodke skozi vsa dolga leta vojne, tja do jeseni leta 1918. ko se je končala svetovna vojna. Spisal jo je slovenski preizkušeni časnikar, ki je deloval pred vojno pri vodilnih slovenskih in nekaterih nemških časopisih, kot dopisnik in urednik. Vojna ga je zajela v Pulju v Istri. Sam je moral obleči vojaško sukunjo kot rezervist in iti na razne fronte, katere prezanimivo opisuje.

Marsikaj smo slišali o vojni, o političnih naklepih dunajske vlade in Nemcev, ter marsikaj drugega. Ali ta povest "Brez Slave" nam vse poda v jasni luči, kako je takrat potekalo življenje v naši ožji stari domovini ter v tedanji Avstro-ogrski sploh. Zanimivo je to za starejše, ki so poznali prejšnje razmere — zanimivo je to za mlajše, ker jih ta povest pouči, kako je bilo tedaj.

Rečemo le toliko, kdor bo to povest zamudil in jo ne čital od začetka do konca, bo zamudil nekaj, ki je za vsakega nadvse zanimivo. Zato pa prosimo vse naše zastopnike (ce), naj na to povest spomnijo vse one naše rojake po naselbinah, ki morda še našega lista ne prejemaajo. Tudi vsi naši naročniki in čitatelji naj store svojemu listu prijateljsko uslugo s tem, da naj opozore vse svoje prijatelje in znance ter sosedo, da se naj isti naroče na list, da bodo tako deležni te zanimive povesti, ki začne izhajati z novim letom. Ne pozabite na zanimivo povest: "BREZ SLAVE"

ZLATO MESTO IN TARZAN

"Skoro dvomim, če resno govoriš," povzame Tarzan. "Mislim sem, da ne more nobena ženska v mestu Cathne biti lepša kot kraljica." — "Odkrito ti povem, da bi je tudi ne bilo," važno pripomni Gemnon, "če bi Nemone o tem le količkaj vedela ali slutila. Na srečo ne ve in ni še nikoli videla te deklice."

(77)

"Zelo važno in zanimivo govoriš," reče Tarzan smehljaje. — "Jaz to dedlico ljubim," razlaga Gemnon navidez brezbržno. "Kako to, da Nemone te dedlice še ni videla," vprašuje radovedno Tarzan. "Zato, ker ona je v varstvu svojih najboljših prijateljev," odgovori Gemnon. "Ime ji je Dora in je hči Thudosa."

(Metropolitan Newspaper Service)

"Thudos je mogočen vitez in vodja teh, katerih želja je, da bi na mesto kraljice Nemone postavili njenega ujetega brata Alextara na tron. Nemone dobro pozna njegovo moč, a se ne drzne rovariti proti njemu. Vsem je pa znano, da sta Nemone in Thudos v velikem neprijateljstvu in njegova družina ne prihaja na dvor."

Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Če bi prihajali na dvor, bi Nemone lahko vedela za to kraotico in bi ji bila potem smrtno sovražna, tako pa niti zanjo ne ve," nadaljuje Gemnon. — Ko sta oba skupaj zapustila palačo, in je že pri vratih prestregel Xerstle, ki je zasnoval načrt, kako najhujše ugonobiti Tarzana in odvrniti vsak sum uboja.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljam redno po dnevnem kursu v Jugoslavijo, Italijo, Nemško Avstrijo in vse druge dele sveta. Denar dobijo prejemniki točno in zanesljivo direktno na dom brez vsakega odbitka. Cene so podvržene spremembam kurza. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:	Za tšplacila v dolarjih:
Za \$ 2.75 ..... 100 Din	Za \$ 5.00 pošljite \$ 5.75
Za \$ 5.15 ..... 200 Din	Za \$10.00 pošljite \$10.85
Za \$ 7.25 ..... 300 Din	Za \$15.00 pošljite \$16.00
Za \$ 9.65 ..... 400 Din	Za \$25.00 pošljite \$26.10
Za \$11.75 ..... 500 Din	Za \$40.00 pošljite \$41.25
Za \$23.50 ..... 1000 Din	Za \$50.00 pošljite \$51.50

Lire:
Za \$9.25 ..... 100 lir; za \$44.00 ..... 500 lir in za \$87.50 ..... 1000 lir

Vsa pisma in pošiljate naslovite na:
John Jerich
(V pisarni Amerikanskega Slovenca)
1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 29 Nedelja — Sv. Tomaž V.
- 30 Ponedeljek — Sv. David
- 31 Torek — Sv. Silvester
- 1 Sreda — Novo leto
- 2 Četrtek — Makarij
- 3 Petek — Genovefa
- 4 Sobota — Tiš

Rev. J. C. Smoley:

BOŽIČNI PRAZNIK

Koga vidim v jaslih? Novorojeno dete, ki je, kakor vsako drugo dete, majhno, slabo, zavito v plenice. In vendar je ta novorojenec Sin božji.

Koga vidimo na oltarju? Tudi tam vidimo edinojenega Sina božjega, toda skritega pod podobo kruha. In če občudujemo ponižnost božjega Deteta v jaslih v revnem betlehemskega hlevu, moramo to ponižnost toliko bolj občudovati v evharistiji, v presv. Rešnjem Telesu. V jaslih zremo obljubljenega Odrašenika kot slabotnega otročka, v presv. Rešnjem Telesu vidimo samo podobe kruha in vina, in vendar je v teh podobah pričujoč isti Jezus, katerega vidimo v oltarjem tesna zveza, jasli in oltar so neločljivi. Oltarja si brez jasli misliti ne moremo, kakor tudi jasli nimajo brez oltarja za človeštvo nobene vrednosti.

Presv. Rešnje Telo, evharistija, je bila takorekoč že v Betlehemu pripravljena. Betlehem pomenja: "hiša kruha". In kaj je evharistija? Je živ kruh, ki je vedno prišel z nebes, je kruh izvoljenih. Kakor dobivamo iz semena žito, tako smo dobili po Jezusovem rojstvu nebeški kruh. Odrašenik je prišel zato na svet, da bi človeka odraščal, da bi človek tja prišel, kjer biva On, ali z drugimi besedami: Jezus se je včlovečil, da bi se z nami spojil, združil. In človek se najtesneje združi z Jezusom v sv. obhajilu, tu postanemo s Kristusom eno telo. In to združenje se je pripravilo že v Betlehemu.

Jezus Kristus je hotel imeti pripomoček, sredstvo, da bi mogel ostati in bivati pri nas tudi še potem, ko bo zapustil ta svet. In glejte, temeljni kamen za ta spomenik svoje ljubezni je položil že v Betlehemu. "Hiša kruha" je bilo tisto polje, v katero je vsejal seme, iz katerega naj bi se pripravil nebeški kruh, sv. Evharistija. Prišli so pastirji, da bi uživali ta kruh, prišli so

trije Modri iz Jutrove dežele, da bi ga okusili, pobožni starček Simeon je bil pripravljen, da umre, ko so njegove oči videle zveličanje sveta.

Jasli in oltar so v sv. obhajilu najtesneje združene: oltar napravi jasli posebno častitljive in opravičuje naše božično veselje. Radujmo se s prorokom: "Dete nam je rojeno, in njegovo ime je Emanuel." In če premišljujemo Jezusovo Rojstvo in sv. Evharistijo kot daritev, sta se posebno združena. Božje Dete v jaslih je daritveno jagnje, ki bo zaklano za grehe človeštva. Prvi trenutki Jezusovi na zemlji so bili daritev, po besedah sv. Pisma: "Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil" (Hebr. 10, 5). To telo pa prinese Odrašenik enkrat k daritvi kot "jagnje, ki odjemlje grehe sveta" (Jan. 1, 29). Ta v Betlehemu začeta in na Kalvariji končana pravna daritev se nadaljuje v sv. maši, ki je vedno trajajoč spomin daritve na križu.

—V Betlehemu se nam javi Odrašenik v prvič, da bi stalno, neprenehoma z nami prebival kot od Boga obljubljeni Izveličar Emanuel — Bog z nami. To se godi stalno v Evharistiji, kjer je Kristus pričujoč, dokler traja podoba kruha. Ta v jaslih pričeta pričujočnost Kristusova se nadaljuje na oltarju do konca sveta. Oltar in na njem tabernakelj, glejte to so betlehemske jasli, samo v drugi podobi. Tam slabotno dete, brez slave, brez veličastva v tujih jaslih, tu na oltarju, malenkostne, navadne, preproste podobe kruha in vina. — V betlehemskega hlevu najdem prve stopinje evharističnega češčenja, ki se je v naši dobi tako silno razvilo, da tisoči in tisoči pobožnih kristianov goje z navdušenjem vedno češčenje sv. Evharistije. Glejte: Tu na oltarju je nadaljevanje angelskega petja pri jaslih: "Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje."

NEDELJA PO BOŽIČU

Pogostokrat beremo v sv. Pismu zapoved: Pojdi v izraelsko zemljo, v Kanaan... Tako je ukazal Gospod Abrahamu, in ta je ubogal. "In je šel Abraham in vzal Sarai, ženo svojo in Lot in vso živino" (I. Moz. 12, 1). Ni šel torej Abraham sam. Pozneje je Bog ukazal Jakobu, da naj gre v zemljo "svoje rojstva". "Vstal je torej Jakob, posadil svojo ženo in otroke na velblode in odšel" (I. Moz. 31, 13). Šel je torej tudi Jakob v spremstvu teh, ki so mu bili najdražji, v svojo domovino. In tudi izraelsko ljudstvo se je moralo vrniti v domovino, po ukazu Gospodovem zaklati jagnje, se podati na pot in vzeti opresen kruh. In ko so šli v obljubljeni deželo, so imeli skrinjo zaveze seboj. V njenem spremstvu so bremagali največje težave (Izve 3). Ko Jožefu pa pravi Gospod danes: "Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in pojdi v deželo izraelsko" (Mat. 2, 20). Šel je v Egipt, na povratku v domačo deželo, v svojo domovino ga pa spremljata Jezus in Marija.

Nasa domovina so nebesa. Ali naj si upamo, podati se na to pot brez spremstva? Naj li ne gredo ti, ki so nam najljubši, z

FILIPINCI POZDRAVILI AMERIKANKE

Svečano je bila sprejeta posadka novega ameriškega aeroplana China Clipper, ko je z njim nedavno obiskala novo republiko Filipinov. Slika kaže posadko, stoječo pod slavalokom, zgrajenim njim v čast.

nje zapovedi v skrinji zaveze Novega Zakona — v Mariji, naši priprošnjici pri Sinu. In bližja priprava? Ko se približajo trenutek življenja, ko nam Bog naznanja po boleznih, po starosti ali na drug način, kar je naznanil po preroku kralju Ecehiju: "Uredi svoj dom, ker umrl boš" (Iz. 38, 1), tu zahteva od nas cerkev, da bi prejel zakramente za umirajoče. In kaka "potopnica" bo pa nam podana v tem važnem in odločilnem trenutku, ako ne Kristus sam? Pri sv. poslednjem olju bo naše oko in uho opozorjeno na Kristusa Križanega: "Jaz sem bolan in kličem k zdravniku, sem reven in hitim k usmiljenju, umiram in hrepenim po življenju. Ti, o Gospod, si zdravnik, Ti si usmiljenje, Ti si življenje! Jezus,

usmilje se me!" Tako izraza sv. Avguštin bolnikove želje in mišljenje na smrtni postelji. Sv. očetje nas opozarjajo še na pobožnost k Devici Mariji kot znak večnega izvoljenja in blažene smrti. Brez Marije ne bomo nikoli videli "blaženega sadu njegovega telesa", ona sama nam "bo po tem potovanju pokazala Jezusa". Ona nam bo pomagala, da bomo premagali sovražnika. In ker to vemo, zato molimo že iz naših otroških let: "Sveta Marija, Mati božja, prosí za nas sedaj in v naši smrtni uri!"

Kristjani! Vstanite, vzemite Dete in njegovo Mater, Jezusa in Marijo, z njima potujete skozi to revno življenje, ta dva naj vas spremljata v nebeško domovino.

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Obupen položaj goriškega kmeta

Dne 25. novembra se je se stal deželni odbor za korporativno gospodarstvo pod predsedstvom prefekta Tomaža Ciampanija, da prouči in potrdi proračun za leto 1936. Prisoten je bil tudi federalni tajnik Luraschi. Po izvršenih formalnostih je referiral pretežno o položaju goriškega gospodarstva tudi s posebnimi ozirom glede sankcij. On pravi:

Ugotovil sem, da je nasproti zelo dobrim pridelkom vina in žita v letu 1935 obrodilo drugo zelo slabo, ki je uvedla v zadnjih letih fašističnega izvoza se je le deloma nadoknadila. Cene notranjega trga težijo k porastu. Na denarnem trgu je karakteristična za letošnje leto velika zahteva po likvidnem denarju. Hranilnične vloge so se znižale za nekoliko milijonov. Število konkurzov se je zmanjšalo. Finančna politika, ki jo je uvedla v zadnjih letih fašistična vlada je šla za tem, da se ne kreditira podjetjem, ki niso denarno in tehnično na višku. Zaradi tega so mnoga taka podjetja prenehala.

prodajala v italijanskih kolonijah. Usnjarska industrija v Mirnu ima dovoljne zaloge za obrat. Industriji pohištva v Solkanu gre na bolje. Tovar na stolic v Marianu je propadla, ker je imela na svojem balkanskem trgu preveliko konkurenco. Škoda glede zmanjšane izvoza se je le deloma nadoknadila. Cene notranjega trga težijo k porastu. Na denarnem trgu je karakteristična za letošnje leto velika zahteva po likvidnem denarju. Hranilnične vloge so se znižale za nekoliko milijonov. Število konkurzov se je zmanjšalo. Finančna politika, ki jo je uvedla v zadnjih letih fašistična vlada je šla za tem, da se ne kreditira podjetjem, ki niso denarno in tehnično na višku. Zaradi tega so mnoga taka podjetja prenehala.

SIRITE AMER. SLOVENCA

Kolonizacija in asimilacija

St. Peter na Krasu. novembra — Leto dni je že skoraj, kar so bivše lastnike dveh posestev na Turnu pri Premu, in sicer Špilarjeve in Deklevoeve izgnali iz stanovanja. Prišli so biriči, vdrli vrata, vrgli staro preužitkarico Antonijo Špilarjevo, ki je bila za svoj užitek vknjižena na posestvu na prvem mestu, na dvorišče, za njo pa tudi vse opravo in vse kar je v hiši še ostalo. Tudi pri sosednjih Deklevovih so se grabežljivi tuji poslajili sile in vse, kar ni šlo prostovoljno iz hiše, so enostavno pometali na dvorišče. Takoga dogodka premska fara gotovo ne pomni. Vse se je zgražalo in čudilo italijanskim zakonom in postavam, ki delajo pri nas po mili volji, karkoli hočejo. In vendar, tu ni inštanca, ki bi drugače določila kot je storila iztirjevalnica davkov v Ilirski Bistrici. Tako je čimdalje več naših družin brez strehe, postavljenih na cesto, brez vsakršnih sredstev in podpore. Naj tu pripomnimo, da se je užitkarica Špilarjeva spustila v pravdo za svoje vknjižene pravice, a vse zaman. Vtožila je nekaj stotakov, danes pa more kot starca iskati pomoči pri tujih ljudeh in se preživljati od tega, kar ji nudijo trije najmlajši otroci.

Na obe posestvi pa so se naselili italijanski kolonisti. Stanovanjska hiša, ki sestoji iz velikega poslopja v obliki podkve in je bila v prejšnjih letih nekega graščina, pred davnimi leti pa najbrže pristava premskega gradu, je bila deljena na polovico. Danes so poslopje preuredili, pa tudi vse gospodarske stavbe. Tako sta ti dve, v premski fari skoraj najlepši in najboljši kmetiji prešli v italijanske roke in z njima tudi skoraj ves Turn. Kajti lastnik tretje kmetije na Turnu, to je Penko Blaž se nahaja v Ameriki in noče odstopiti svojega posestva Italijanom.

Vasi se prazni

Reka, novembra 1935. — Naša pokrajina leži neposredno ob jugoslovanski meji zato je toliko naših fantov, ki so bili poklicani na vojno obveznost izkoristilo to ugodnost in jo ubralo čez mejo. Iz vsake vasi v naši pokrajini, zlasti onih, ki ležijo neposredno ob jugoslovanski meji, je večina mobiliziranih prekoračila mejo in se tako rešila ekspedij v Afriko in njenim posledicam. Vendar pa je, kljub temu, veliko naših fantov bilo odposlanih v italijanske afriške kolonije, in marsikdo od teh se niže del časa javil domačim. Ali je kje obolel, ali pa obležal na bojišču joj je brez vsake možnosti poročati domov, kako se mu godi. In tako se že skoraj leto dni neprenehoma naše vasi prazni.

MODERNI METUZALEM

Mož, ki ga kaže slika na levi, namreč neki Tobias Wildstein iz New Yorka, je brez dvoma imel težko opravilo, ako je hotel pogasiti z enim pihom vse sveče, ki so bile vtknjene v njegov "birthday cake". Nedavno je namreč praznoval svoj 109. rojstni dan.

Edina mladina je še bila ki je poživila mrtvo življenje na deželi, ki se je borila za vsakdanji kruh in ki je bila izmognanim in obupanin starem in starkam opora in upanje. Mnogo je družin, ki so imele že pred nekaj leti po več družinskih članov, danes pa sta ostala oče in mati sama. In če še pomislimo, da je bilo še pred nekaj leti po naših vaseh razmeroma še polno življenja in gibanja in primjamo temu življenje danes, se nam zdi hujše kot v svetovni vojni. Hlevi so izpraznjeni, gospodarska poslopja potrebna popravila in je kmetije več, ki ne bi bila do grla zadolžena. Tako so se naše vasi izpraznile prav v vsakem pogledu in nudijo tujcu najžalostnejše lice.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Ljudmila Smrkoljeva, rojena Katalan, soproga veletrgovca Albina Smrkolja. — Pokojna je bila iz znane Katalanove družine iz Rojana pri Trstu. Komaj 44 let stara je podlegla operaciji. — V Mostarju je umrl Herman Marušič, doma iz zasadenega ozemlja.

Požar

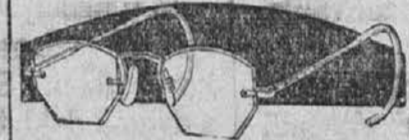
Predzadnji teden meseca novembra je izbruhnil ogenj v tekstilni tovarni v Podgori. Požar je bil velik in je uničil 130 q bombaža ter nekaj pletilnih strojev, da znaša škoda nad 60.000 lir.

Zlato bodo pobrali

"Gazzeta Ufficiale," je pri nesla dekret, s katerim se mora vse zlato ki je v državi, bodisi kot denar ali drugače predelano ali nepredelano, dati na razpolago državnim blagajni.

Ker je prodajal jugoslovanska jajca

V Opatiji je neki trgovec,

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

ki je rodom Italijan, imel v zalogi veliko jajc. Prišli so k njemu neki fašisti in mu prepovedali prodajati jugoslovanska jajca. Trgovec je pa pripomnil, da jih bodo še želeli, a jih ne bodo mogli dobiti. To je fašiste tako razjezilo, da so mu uničili vsa jugoslovanska jajca.

SIROM JUGOSLAVIJE

Ogenj

V Tržiču na Gorenjskem je zgorelo posestniku Francu Megliču, po domače "Kušpegarju", veliko sena. Sumijo, da je zažgala zlobna roka, kar je skoro izključeno, da bi mogel ogenj sam od sebe nastati.

Nevarno orožje

V Ivanjih se je igral 19 letni posestnikov sin Anton Veberič s staro puško. Orožje se je nepredvidnežu v roki sprožilo in strel ga je zadel v dlan leve roke ter mu jo zdrobil.

Viničarja je zgorela

V Gradiščaku pri Ptujju je posestniku Lovrencu Guši iz Gerincev zgorela viničarja. Viničarski družini je uničeno vse z živežem vred. Rešili so samo 16 polovnjakov vina.

Sneg na Dolenjskem

Zadnji teden meseca novembra je skoro vso Dolenjsko pokril sneg. Zapadlo ga je komaj nekaj centimetrov. Več ga je padlo pa na Kočevskem, skoraj za četrt metra.

Želodčno Zdravilo Iskreno Priporočano

Chicago, Ill. — "Trinerjevo grenko vino jemljem, kadarkoli trpim na želodčnih ali prebavnih nerednostih in lahko ga iskreno priporočam vsakomur." — Mrs. Susanna Paulus, Nikarte delati poizkusov s kakim drugim odvajalnim sredstvom. Jemljite Trinerjevo grenko vino, ki je tekmo zadnjih 44 let dokazalo, da je najbolj zanesljivo zdravilo proti zaprtju, plinom, slabemu teku, glavobolu, nemirnemu spanju in podobnim težavam. Pri vsih lekarnarjih.

TRINERJEV ELIKSIR GRENKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

VELIKA KAMPANJA PODPREDSEDNIKOV K.S.K.J.

Traja od 1. marca do 31. decembra 1935.

Rojaki Slovenci in Slovenke!

Mati vseh drugih slovenskih podpornih organizacij v Ameriki, K. S. K. Jednota, ki posluje že 41. leto, vas potem svoje nove kampanje zopet vabi v svojo sredino če ste niste član(ca) te ugledne in zaslužne organizacije. Za pristop imate sedaj najlpejšo priložnost.

Za smrtninsko zavarovanje se vam nudi 5 različnih razredov, med temi tudi eden, da dobite celo zavarovalnino izplačano v denarju ko se živite.

Člani, ki dosežejo 60 ali 70 let, so upravičeni do starostne podpore; 70 let stari članom plačuje Jednota ves asessment.

Razredov centralne bolniške podpore ima Jednota četvero: po \$2 dnevno, \$1, 50c in \$5 tedensko.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c v razred "A" in 30c v razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450 in zavarovanega v razredu "B" se plača \$1000 posmrtnine.

Tekom kampanje se nudijo sledeče ugodnosti: Prost pristop, prosta zdravniška preiskava, 50c nagrade pri zavarovalnini \$250; \$1.00 nagrade za \$500 zavarovalnino; \$2.00 za \$1000; \$3.00 za \$1500, in \$4.00 za \$2000 zavarovalnino.

Za nove člane mladinskega oddelka, 50c.

Za ustanovitev novega društva (8 članov zadostuje) plača Jednota \$20 poleg kampanjski nagrad.

Glede drugih podrobnosti za pristop se obrnite na tajnika ali tajnico katerega krajevne društva, ali pa na glavni urad: 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

VSI AMERIŠKI KATOLIŠKI SLOVENCI BI MORALI SPADATI H K. S. K. JEDNOTI!

"Krščen denar"

POVEST.

Spisal
DR. IVO ŠORLI.

"Pa kaj se bojite?" jo je zavrnil. "Pravda vendar ne teče za to, ali ste vi dedinja ali ne, ampak samo, ali tudi ostanete, če se zopet omožite. Če se ne boste smeli, se pa ne boste!"

"Da, saj tudi moj odvetnik pravi, da gre pravda samo za to, če sem ga prav razumela," je pritrdila. "Sicer pa mi piše doktor ravno danes, da bomo gotovo dobili."

"Jaz nisem nikdar dvomil o tem," je rekel Martin. "Tudi sem slišal, da Klančar ne pojde naprej, če v Gorici izgubi, ko tudi denarja nima. Pa veste, kako misel sem vseeno imel: poravnajte se z njim, že da vas ne bodo kleli. Jaz sem mislil tako, da bi mu vi ponudili vse terjatve, ki niso intabulirane. Je sicer precej tega denarja ampak — —"

Ali vdova ga niti dovršiti ni pustila. "Sam Bog vam je vdihnil to misel!" je vzkliknila... "Saj sem že tolikokrat mislila, kako bom jaz preganjala te siromake, ko nimam srca za to. Pa mislite, da bi —"

"Da bi Klančar sprejel, hočete reči?" je vprašal Martin. "I, še kako rad, ko sam ve, da izgubi in ga je pravzaprav le Peter v to nahujskal. Sicer pa je vsa stvar, kakor sem slišal in razumel, bolj tako: vaš in ne njegov advokat je pravdo vzdignil, zato, da boste vedeli, pri čem ste. In zato jo toliko laže tudi vi končate. Če vam je prav, vzamem jaz sam to spravo v roke in pojdem še danes h Klančarju, ko je Peter bajje z doma. In če se mi posreči, vzamem lahko tudi njegovo pismo na njegovega in vaše pismo na vašega advokata kar jaz s seboj; pojutrnjem moram namreč po svojih opravkih v mesto. Tako je do nedelje lahko že vse uravnano. Potem ne bo treba niti mesec dni, da dobite potrebno posojilo od deželne banke in izplačate Petra. Pa boste potem v miru živeli in boste samo svoja gospodinja."

Vdova ni vedela, kako bi se zahvalila, ko je odhajal.

"Pa mati — ali ve, da ste prišli gor?" se je spomnila zunaj na obširni ploščadi nad stopnicami, kamor je spremila Martina.

"I, seveda ve!" se je zasmel Martin. "Najprej se je kar za glavo prijela, ko sem rekel, kam da grem. A je že tako: prej je bilo treba reči le besedo "Močnik", in je začela puhati ko mačka; zdaj ji človek spomni primerno besedo iz svetega pisma, pa kar glavo skloni in je z vsem zadovoljna. In še sama je rekla o vas: 'Saj revica ni kriva in je tudi veliko prestala pri teh ljudeh!'"

"Res?" se je razveselila mlada vdova. "Veste, kar jutri jo pridem sama obiskat."

"Bravo!" je rekel Martin. "Prej prvi sovražniki, zdaj prvi prijatelji — tako bo po pravici!"

12. Martinov most čez cesto.

S Klančarjem in z advokati je Martin res spravo kmalu uredil. Skrajša se je sicer Klančar delal, kakor da noče, a ko je Martin naglo vstal in hotel iti, ga je brzo nazaj poklical. Na novo pa sta se spopadla, kdo bo plačal dosedanje stroške! Ni eden ni drugi ni hotel odnehati; a čim bolj se je ustavljal Klančar, tem bolj je videl Martin, da onemu ni še toliko za denar, nego da bi se rad hvalil, češ, dobil sem pa

le jaz, ko je morala ona stroške plačati. Pa naj da Močnikovka vsaj polovico? Nič! Vsaj četrtino? Nič! Vsaj dvajset goldinarjev? Niti solda! No, ko je videl, da Martin ne odneha, se je Klančar vdal, a dejal je, da pojde tudi on z njim v mesto in bo videl, kaj še njegov doktor poreče.

Po sreči je dal tudi ta Klančarju svet, naj sprejme ponudbo, in drugo jutro so podpisali poravnavo.

Martin je ukrenil tudi pri deželni banki dobiti za posojilo. Bilo mu je samemu na tem, da bi prišel čim prej zopet do svojega denarja. Ne da bi se bil bal izgube, ali niti povedal ni bil, kako težko ga je bil dal, ko ga je ravno sedaj rabil za nakup nekega gozda. No, ker pa so vzeli pri banki za podlago ravno izvršeno cenitev Močnikovega premoženja in je bil Martin sam njihov zaupnik v Slivnici, so mu obecali, da bo vsa stvar v najkrajšem času izvršena.

Veselega srca se je Martin vrnil domov. In glej, ko stopi čez prag, najde mater in mlado sosedo v prijateljskem pogovoru ob ognjišču. Smejali sta se bili ravno, kako se vsa vas čudi in pol nje odobruje, druga polovica pa sika.

Od slej je prihajala vdova skoro vsak dan dol, ko je starka tako lepo prosila. In čim je zaslila Martin in štacune zunaj v kuhinji njen prijetni glas, je stopil tudi on v kuhinjo, ako je le mogel.

Če so se pa temu novemu prijateljstvu ljudje čudili, so se začudili še bolj, ko je Martin nekega večera pri pevski vaji sam predlagal, naj bi šlo celo društvo vendar enkrat zopet k Močniku. Zdaj ni nobenega povoda več, da bi se hiše izogibali; in njemu tudi skoro da ni prav, če bi kdo rekel, da prav morajo samo k njemu. Kar v nedeljo, če bi šli, kaj? In on bi prišel, čim bi doli malo opravil. "Saj bi sam tudi že rad bil zopet v kaki gostilni," se je pošalil.

In v nedeljo se je po dolgem času zopet enkrat razlegalo ubrano petje iz Močnikovih oken. Stregla je gospodinja sama z dvema dekletoma, vsa vesela, da je tudi pri njih enkrat zopet res prijetno. I, pa stregel je pravzaprav tudi Martin, saj je gospodinja vsako stvar že od daleč iz rok vzela...

Ko za hip ni bilo ne tega ne onega v sobi, je rekel eden izmed fantov:

"Prejšnja gospodarja obeh krčem bi se bila strela kam ne smemo hoditi, ta dva se bosta, kam bomo morali."

"Eh, saj bo kmalu vseeno kam," se je oglasil drugi z ravno takim pol hudomušnim, pol dobrodušnim nasmehom. "Prej so metali, če so se koga naveličajo, na cesto, zdaj ga bodo kar čez cesto, kar iz vrat na vrata; jaz sem ga sit, zdaj naj pa tebi malo ponagaja!"

"Misliš?" je bil že tretji vmes. "Koliko časa pa bosta še vsak na drugi strani ceste? Meni se zdi, da pride kmalu Močnikova hiša dol ali pa Šilarjeva gor; ali pa naredita most čez cesto."

"Martinu vsaj hiše zdaj ne bo treba več vzdigovati," se je oglasil med splošnim smehom četrti.

"In ko sta bila čez nekaj mesecev Martin Hribar in Marta Močnik prvič oklicana, se ni zdelo nobenemu več čudno, še manj smešno, in prav malo komu ne prav.

COLUMBIA PLOŠČE

25147—Deklica pri studencu, Bleda luna, Krnjev in Gostič	75c
25148—Pa moje ženke glas, Potrkan ples, Frances Cerar in A. Šubelj.....	75c
25149—Slovenska narodna koračnica, Kranjski valček, slov. kmečka godba	75c
25151—Mamica moja, Kesanje, duet, g. Anton Šubelj bariton.....	75c
25152—Vesela polka, Francl valček, slov. kmečka godba	75c
25153—Pozdrav Gorenjski, Pozdrav Dolenjske, kvartet Jadrana	75c
25155—Naprej zastava Slave, Našim junakom, vojaška glasba	75c
25156—En hribček bom kupil, Našim rojakom, instrumentalni kvartet	75c
25157—Prepoved, Pod oknom, poj. Amal. Krnjev in Gerard Gostič.....	75c
25158—Spet ptičke poje, Njega ne, pojeta L. Belle in Fr. Plut	75c
25159—Ne dajte ženam, da bi hlače nosile, Oh, ko bi le vedeli, mamica vi, poje John Germ.....	75c
25160—Ženitovanijska polka V kranjski gostilni. Igra Slov. Kmečka godba.....	75c
25161—Glasno bi zavrisnil, Kje prijazne ste višave, poje Frank Plut	75c
25162—Ančica, Ponočni pozdrav, poje tenorist Mr. L. Belle.....	75c
25163—En šušter me je vprašav, Mornar, pojeti gđ. Mary Udovich in Jos. Lausche	75c
25164—Pa kaj mi nuca planinca, Triglav, poje in spremlja s harmoniko g. J. Germ.....	75c
25165—Pri oknu deva je slonela, Spominček, duet, pojeta L. Belle in F. Plut	75c
25166—Micka, V Tivoli, dva lepa valčka, igra E. Lorand orkestra.....	75c
25167—Marička, polka, Črne oči, polka, oba komada igrana po izborni Columbia instrumentalni godbi	75c
25168—Oj deklica, povej mi to . . . Ko na planine, pojeta gg. L. Belle in Fr. Plut.....	75c
25169—Ne bom se možila, Mornar, pojeta gđ. M. Udovich in J. Lausche	75c
25170—Venček slov. narodnih pesmi, v dveh delih, poje pevsko društvo Domovina	75c
25171—Cvetočih deklic prsa bela, Metuljček, poje g. J. Germ, ob sprem. harmonike.....	75c
25172—Zveličar se je rodil . . . Božična, pojeta gđ. M. Udovich in Jos. Lausche.....	75c
25173—Venček slovenskih narodnih pesmi, 1. in 2. del. Poje društvo "Domovina"	75c
25174—Planinec, Srcu, poje g. J. Germ	75c
25175—Spomin iz Ljubljane, valček, Večerna polka, igra izvrsten orkester	75c
25176—Slepec, Pa so fantje proti vasi šli, poj. G. Gostič, F. Pirnat.....	75c
25178—Trije kovači, Sirotka, poje tenor g. J. Germ	75c
25179—Ta marelja, Men vse eno je, duet, pojeta gđ. M. Udovich in J. Lausche	75c
25180—Dekle, kdo bo Tebe troštav, Jaz pa vrtec bom kopala, pojeta Mary Udovich in Jospina Lausche	75c
25181—Želel bi, da bi bil ptica, Oj z Bogom ti planinski svet, poje John Germ.....	75c
25182—Jaz sem gore sin, Da ne smem, si ukazala. Poje John Germ.....	75c
25183-F—Galop polka, Štajerska, polka, igra Rudy Daichman's ork.....	75c
25184-F—Ti Marjanca, polka, Daj, daj srček nazaj, valček, igra Rudy	75c
25085—Cingel congol Daichman's orkester	75c
25086—Še kikelco prodala bom Gor čez jezero, Anton Šubelj bariton.....	75c
25087-F—Tiha luna, moški kvartet, petje, Rojakom, moški kvartet, petje	75c
25088-F—Takrat v starih časih, moški kvart., petje Pozdrav, moški kvartet	75c
25089-F—Kje je moj mili dom, narodna, Moja ljubca je . . ., narodna, Ant. Šubelj.....	75c
25090-F—Megla v jezeru, narodna, Zaspancek, narodna. Ant. Šubelj	75c
25091-F—Oj pastirčeki, božji ljubljenci, Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj.....	75c
25093-F—Moja Francka, Potepuh, valček, harmonika	75c
25095-F—Sladke vijolice, valček, Double Eagle, koračnica, harmonike	75c
25096-F—Treba ni moje ljubce plavšati, Ko ptičica ta mala, pojeta M. Udovič in J. Lavše.....	75c
25097-F—Deklo to mi povej, Pastir, bariton. A. Šubelj.....	75c
25098-F—Golobička, polka, Repač, banda, dve harmoniki	75c
25099-F—Zvedel se mnekaj novega, Micka, ženski duet, Udovič in Lavše	75c
25100-F—Zagorski zvonovi, narod. pesem, Vsi so prihajali, nar. pesem; poje A. Šubelj.....	75c
25101-F—Bleški valovi, valček, Lepa Josefa, polka, harmonika, Špehek.....	75c

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 50 za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošljite nam tudi po C. O. D. (poštno povzetju), za kar računamo za vsako ploščo 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati na: Knjigarna Amerikanski Slovenec

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD.,

CHICAGO, ILLINOIS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Naprej ali nazaj?

Gre za katolicizem v Ameriki. Kako je? Ali katolicizem pridobiva ali izgublja? Sliši jo se glasovi na obe strani. Vsaka statistika je ali nemogoča, ali pa zapeljiva, naravnost goljufiva. Nekaj o tem lahko najdeš na koncu.

Nekdo se je potrudil za razmere med Italijani in objavil svoje vtise in povedal tudi resnico. Morda je Italijanov prišlo največje število sem v Ameriko. Meritorično so vsi katoličani. Ali so ostali, se celo pomnožili, saj se je z novim zarodom gotovo pomnožilo njih število? Preiskovalec je našel resnico in tudi povedal resnico. "Katoličanstvo" med ameriškimi Italijani je za pravo, živo katoliško udejstvovanje naravnost porazljivo, kvečemu je ostalo le še pri neki brezpomembni, suhi in prazni označbi. Kake "verske" parade, da je malo zabave, kake ženske, nekaj dece in kaki starčki... to je vse, komaj kak odstotek, vse drugo je brezverskega življenja, po propagandi celo morda vrlo sovražno katolicizmu v duhu Carduzzija in Mazzinija. Izguba, nazaj, ne naprej.

Statistika. Vsako leto se mora podati na škofijstva statistika, in iz teh statistik se naredi splošna statistika katoličanov po vsi Ameriki, in pravijo in pišejo, toliko in toliko jih je letos manj, na vadno jih je več, za toliko število so napredovali. Hm? Statistika je pri najboljši volji skoroda nemogoča, in kako naj se vzame? Vsaj jaz sem mnenja, da med katoličane spadajo v statistiko le taki katoličani, ki se tudi praktično udejstvujejo. Ko sem prišel sem v Leadville, sem preglejal polje. Tako, tako. Šel sem od hiše do hiše. Mnogi so zaprli vrata. Štel in naštel sem. Par mesecev sem opazoval. V nedeljah pri obeh službah do 200 ljudi morda. Nekaj je izvzetih, ker morajo tudi v nedeljah k delu. Otroci so še nekako prihajali za pouk, v nedeljah jih pri službi božji ni bilo in jih še danes ni. Kje so? Vsak opomin je bil bob v steno. Ko sem podal — statistiko sem zapisal — 350, pa je "katoliških" ljudi morda nad 700. Tako s to — statistiko.

Ali pa gre zdaj naprej ali nazaj? Zvenijo in možijo se in imajo še nekaj otrok. H krstu? Pač so prišli, pa sem popraševal, kje in kdaj in kako poročeni? Nekaj sem izvedel. Civilno, pred ministrom, s protestantom, ločen, ločena, zopet "poročen ali po

ročena". našel tudi, da sta oba "katoličana" ali katoliška Slovenca, pa — koruzno.

Povedal sem, oznanil, razložil, svaril, opominjal, zapretil, odrekel. Ali je izdalo? Zdaj imamo tri, štiri poroke v cerkvi, do deset "porok" pa letno pred sodnikom (stane le dva dolarja, se sami pohvalijo,) ali pred ministrom, imamo "poroke" kar naprej, kakor je razvidno iz časnika, ki objavlja, drugače jaz niti ne izvem, "poroke" ločenih, in ločenih, da nič kaj. Morda imamo tu v Leadvillu, kjer imamo cerkev in je duhovnik bil neprestano od ustanovitve župnije, slovenske župnije, tako blizu — petdeset (iz nekkih družin kar po — štiri) raznih "družin," ki so za vedno šle žabam pet, in le kakih — trideset družin imamo, ki zaslužijo, da se pristejejo med — katoliške družine, in štejejo za — katolicizem.

Sem že večkrat premišljeval, ali bi morda ne bil jaz kriv, mislim sem pobrati šila in kopita, pa vidim, da bi bilo morda še slabše, ker bi tudi dosedanje res še katoliške družine šle — rakom živžgat ali žabam pet.

Kako je kje drugje, ne vem natančno, tu v Leadvillu pri slovenski župniji pa je tako, in zdaj lahko vsak sam sodi, kam gre — katolicizem tudi med — Slovenci v Ameriki.

V NAJEM

se odda stanovanje štirih sob na 1903 W. 23rd St.

Družinska PRATIKA

ZA LETO 1936.

JE RAVNOKAR DOŠLA

Zelo je zanimiva. Številne lepe slike jo krasijo o ljubljanskem kongresu in o raznih drugih dogodkih. Pa tudi vsa ostala vsebina je zelo zanimiva. Naročite jo takoj, dokler je v zalogi.

Stane s poštnino vred
25 centov

Naroča se od:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Društvam

Najsvetejšega Imena

in društvam

Krščanskih žena in mater

naznanjamo, da imamo za oba društva v zalogi društvene pravilnike in obrednike.

Istotako imamo v zalogi slovenske regalije za oba društva in društvene znake za društvo Najsv. Imena.

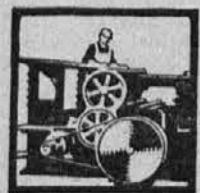
Vse te potrebščine za omenjena cerkvena društva se naroča od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

Napačna je misel-

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois